

SÁMENUORAI DÁIDDADÁHPÁHUS

Saamelaisnuorten taidetapahtuma
2003

Ohcejogas/ Utsjoella

Raporta/ Raportti

Sámediggi/ Saamelaiskäräjät

Ulla Aikio-Puoskari/ Anni Näkkäljärvi/ Rauna Paadar-Leivo/ Hannu Kangasniemi

www.samediggi.fi

SÁMENUORAIID DÁIDDADÁHPÁHUS 2003

ordnejuvvui Ohcejoga skuvla-
guovddášis cuoŋománu 9. beaivve.
Dáhpáhusa váldoordnejeaddjin lei
Sámediggi. Eará ordnejeaddjit ledje
Ohcejoga skuvlanguovddáš, Ohcejoga
gieldda ja Sámi Siida. Faláštallansearvi
Utsjoen kuohu veahkehii idjadeami
ordnemis Eanodaga ja Vuohču nuoraide
Ohcejotnjálmmi skuvllas, gos
Ohcejotnjálmmi skuvlla 9 luohkká
doalái disco seamma eahkeda.
Oktasašbargu lihkkostuvai bures.

Sámenuoraid dáiddadáhpáhus ordnejuv-
vui seammá dási dáhpáhusan go
guovlogielddaid dáhpáhusat. Das
sáddejuvvojedje sámenuoraid ovddas-
teaddjit riikka dási Nuorra Kultuvra –
dáhpáhusii Lapuai 16.-18.5.2003.

Oahpahusministeriija čujuhii dáhpáhusa
goluide 10.000 euro mearreruđa.

DÁHPÁHUSA ORDZEN

Dáhpáhusa várás áhahuvvon bargo-
jovkui gulle Nilla Tapiola, Eeva
Vallittu, Rauna Paadar-Leivo, Jenni
Laiti ja Anni Näkkäljärvi. Sámedikki

bealis dáhpáhusa ledje ordnemis
skuvlen- ja oahppamateriáladoaaimma-
haga virgeolbmot ja kulturčáli.

Dáhpáhusii bovdejuvvojedje buot
sámegiela ja sámegielat luohkáid
oahppit. Oasseváldin lei vejolaš
maiddá skuvllaid olgobealde doaibmi
nuoraide. Dáhpáhusa jođihuvvui sámegil-
lii (eanáš davvisámegillii, muhto
maiddá nuortalaš- ja anárašgielain).
Dáhpáhusa jođihii davvisámegillii
skuvlen- ja oahppamateriálavdego-
tti várreságadoalli Outi Länsman.
Ohcejoga leairaskuvla doalai buffehta,
Ohcejotnjálmmi skuvlla suomagielat 5-
6 luohká oahppit fas ledje ordnen
vuorbádeami. Ohcejoga skuvla- ja
čuvgehusdoaibma fála buot oasse-
váldiide nuvttá skuvlaborramuša.

Dáhpáhusbáikái ordnejuvvojedje biila-
sáhtut Anáris, Eanodagas, Gáregas-
njárggas, Čeavetjávrris ja Soađegilis.

Dáhpáhusa várás dahkkojuvvui plaká-
ta ja prográmmalasta, masa govva lei
váldon ovddit jagi Dáiddadáhpáhusas.
Dáhpáhusas ii berrojuvvon oasse-
váldinmáksu. Jietnateknihkas fuolahii
Anára gieldda nuoraid bargobáđji, man
bargi Anne Lantto ráhkadii
videofilmma dáhpáhusas. Filmma
sáhtta geahččat Nettiradio Mikaelis
(www.yle.fi/mikaeli/).

Davviriikkalaš dearvvuođaid Ohcejoga
dáhpáhusii buvtii Kárášjoga
kulturskuvlla mánáid juoiganjoavku,
man jođihii Biret Ristin Sara.

ŠLÁJAT JA ULBMILAT

Sáminuoraid dáiddadáhpáhusa vál-
do-
ulbmilin lea addit nuoraide hástalusaid
ovddidit iežaset dáidduid, fállat sidjiide
jahkásaččat vejolašvuoda čájehit
dáidduideaset earáide ja oažžut
movttiidahtti árvoštallama dán barggu
ovddas. Oktan dehálaš ulbmilin
dáiddadáhpáhusain leamaš álo maddái
mánáid ja nuoraid sámegielmáhtu ja
sápmeláš identitehta nannen. Dasa
lassin dáhpáhus mearkkašahtti lánkáid

doarju oahppiid, oahpaheaddjiid ja vanhemiid oktasašbarggu.

Dán jagi váldotemán lei riikka dási dáhpáhusa mielde musihkka.

Šlájat ledje:

- 1) klassihkalaš čuojaheapmi, klassihkalaš lávlunmusihkka
- 2) juoigan; luohiti/leudd
- 3) dancemusic, rap, hiphop; jazz- ja rockmusihkka.

Ohcejoga dáhpáhusas lei mielde maiddái musihkkii čuohecci šlájta, sámegeielat dikta (diktačállin, dájáhusat).

OASSEVÁLDIT JA LOGUT

Sierralágan joavkkut dán jagi gilvvus ledje oktiibuot 16. Daid siste oktiibuot 130 nuora válde oasi musihkkačájáhusaide.

63 nuora válde oasi diktačállimii. Eanodaga nuorat ledje hárjehallan earenoamáš čájáhusa iežaset skuvlla oahppiid divttain.

Diktenluohká stuorra oassálastinlohku ja divttaid alla dássi lei movttidahtti.

Geahččit ja dáhpáhusii oassálastán nuorat ledje buohkat oktiibuot sullii 350 olbmo. Sále lei oppa dáhpáhusa áigge aibbas dievva. Sámegeiela ja sámegeielat luohkáid oahppiid logu ektui oasseváldiid mearri lei hui allat.

DUOPMÁRAT

Dáhpáhusa duopmárin ledje:

- musihkka: musihkkár /oahpaheaddji Anukka Hirvasvuopio-Laiti Ohcejogas, musihka oahpaheaddji Liisa Kähkönen Avvilis ja musihkkár Jaakko Gauriloff Roavve-njárggas.
- dikta: 1.amanuensis Vuokko Hirvonen Sámi Allaskuvllas ja Sámi Ráđi kulturčállin Leena Aikio.

BÁLKKAŠUMIT

Buot oasseváldiide juhkkovuođedje oasseváldinduođastusat. Ruhtabálkkašupmin juhkkovuođedje musihkka-luohkás 200, 150 ja 100 euro bálkkašumit I, II ja III bálkkašupmin, ja dasa lassin 5 earenoamášbálkkašumi, oktiibuot 850 euro.

Diktaluohkás juhkkovuođedje juohke 3 luohkás I, II ja III bálkkašupmin 70, 50 ja 30 euro bálkkašupmi.

Riikka dási dáhpáhusii sámenuoraid ovddasteaddjin válljejuvvojedje 3 joavkku: Eanodaga badjedási Silbonat, Ohcejotnjálmmi skuvlla musikála-joavku ja Vuohču vuolledási rap-joavku.

SAAMELAISNUORTEN TAIDETAPAHTUMA 2003

järjestettiin Utsjoen koulukeskuksessa huhtikuun 9. päivänä. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi Saamelaiskäräjät. Muina järjestäjinä olivat Utsjokisuun koulukeskus, Utsjoen kunta ja Sámi Siida. Urheiluseura Utsjoen kuohu auttoi yöpymisen järjestämisessä Enontekiön ja Vuotson nuorille Utsjokisuun koululla, jossa pidettiin myös 9 luokan järjestämä diskoilta. Yhteistyö onnistui hyvin.

Saamelaisnuorten taidetapahtuma järjestettiin seutukuntien tapahtumien kanssa samantasoisena tapahtumana. Siitä lähetettiin saamelaisnuorten edustajat valtakunnalliseen Nuori Kulttuuri -tapahtumaan Lapuulle 16.-18. 5.2003.

Opetusministeriö osoitti tapahtumaa varten 10.000 euron määrärahan .

TAPAHTUMAN JÄRJESTELYT

Tapahtumaa varten asetettuun työryhmään kuuluivat Nilla Tapiola, Eeva Vallittu, Rauna Paadar-Leivo, Jenni Laiti sekä Anni Näkkäläjärvi. Saamelaiskäräjien puolelta tapahtumaa olivat järjestämässä koulutus- ja oppimateriaalitoimiston työntekijät ja kulttuurisihteerit.

Tapahtumaan kutsuttiin kaikki saamen kielen ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Osallistuminen oli mahdollista myös koulujen ulkopuolella toimiville nuorille. Tapahtuma oli saamenkielinen (suurimmaksi osaksi pohjoissaamenkielinen, mutta myös inarin- ja koltansaamen kieliä käytettiin). Tapahtuman juonsi koulutus- ja oppimateriaalilautakunnan varapuheenjohtaja Outi Länsman. Utsjoen leirikoulu piti buffettia ja Utsjokisuun koulun suomenkielinen 5-6 luokka järjesti arpajaiset. Utsjoen koulu- ja sivistystoimi tarjosi kaikille osallistujille ilmaisen kouluruokailun.

Tapahtumapaikalle järjestettiin linja-autokuljetukset Inarista, Enontekiöltä, Karigasniemeltä, Sevettijärveltä ja Sodankylästä.

Tapahtumaa varten valmistettiin juliste ja ohjelmalehtinen, julisteen kuva oli edellisvuoden tapahtumasta. Tapahtumasta ei peritty osallistumismaksua.

Äänitekniikasta huolehti Inarin kunnan nuorten työpaja, jonka työntekijä Anne Lantto valmisti videofilmin Nettiradio Mikaeliin (www.yle.fi/mikaeli/).

Pohjoismaiset terveiset tapahtumaan toi Kaarasjoen kulttuurikoulun lasten joikuryhmä ohjaajanaan Biret Ristin Sara.

LAJIT JA TAVOITTEET

Saamelaisnuorten taidetapahtuman päätavoitteena on antaa nuorille haasteita omien taitojensa kehittämiseen, tarjota heille vuosittain mahdollisuus näyttää taitojaan muille ja saada innostava palaute tästä työstä. Taidetapahtuman yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut aina myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittäväällä tavalla oppilaiden, opettajien ja vanhempien yhteistyötä.

Vuoden pääteemana oli valtakunnallisen tapahtuman mukaisesti musiikki. Lajit olivat:

- 1) klassinen soitinmusiikki; klassinen laulumusiikki
- 2) kansan-, etno- ja maailmanmusiikkiyhitykset
- 3) dancemusic, rap, hiphop; jazz- ja rockmusiikki.

Utsjoella oli lisäksi musiikkiteemaan läheisesti liittyvä laji, saamenkielinen runo (kirjoittaminen; musiikin sanoitus).

OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Erilaisia kokoonpanoja tämän vuotisessa kilpailussa oli 16, joissa esiintyi 130 nuorta.

63 nuorta osallistui runosarjaan. Enontekiön nuoret olivat harjoitelleet oman koulunsa oppilaiden runoista kavalkaadin. Runosarjan suuri osallistujamäärä ja runojen korkea taso oli ilahdettavaa.

Yleisöä ja tapahtumaan osallistujia oli yhteensä noin 350 henkeä. Sali oli täysi koko tapahtuman ajan. Saamen kielen ja saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden lukumäärään verrattuna taidetapahtumaan osallistuneiden lukumäärä oli hyvin korkea.

TUOMARIT

Tapahtuman tuomareina olivat:

- musiikki: muusikko/musiikinopettaja Annukka Hirvasvuopio-Laiti Utsjoelta, musiikinopettaja Liisa Kähkönen Avvilis ja muusikko Jaakko Gauriloff Rovanielmeltä.
- runo:

1. amanuenssi Vuokko Hirvonen Saamelaisesta Korkeakoulusta Kautokeinoista ja Saamelaisneuvoston kulttuurisihteeri Leena Aikio.

PALKINNOT

Kaikille osallistujille jaettiin osallistumistodistukset. Rahapalkintoina jaettiin 200, 150 ja 100 euron palkinnot I, II ja III palkintoina, sekä lisäksi 5 kannustuspalkintoa, yhteensä 850 euora.

Runosarjassa jaettiin kaikissa 3 sarjassa I, II ja III palkintoina 70, 50 ja 30 euron rahapalkinnot.

Valtakunnalliseen tapahtumaan saamelaisnuorten edustajaksi valittiin 3 ryhmää: Enontekiön yläasteen lauluyhtye Silbonat, Utsjokisuun koulun musikaaliryhmä sekä Vuotson ala-asteen rapyhtye.

BOHTOSAT/ TULOKSET

Musihkka / musiikki:

1. Eanodaga badjedási Silbonat, / Enontekiön yläasteen Silbonat,
"Oktavuolta" ja "It don sáhte árvidit" -kappaleet

2. Ohcejotnjálmmi skuvla, Soagnomátki -musikála/ Utsjokisuun koulu,
"Kosiomatka" -musikaali

3. Vuohču vuolledási rap-joavku, Sápmelaččaid stálut / Vuotson ala-asteen rapyhtye, "Saamelaisten peikot"

Earenoamášbálkkašumit / erikoispalkinnot:

1. **Gáregasnjárgga skuvlla lávlunjoavku / Karigasniemen koulun lauluryhmä**
2. **Avvila logahaga davvi- ja anárašgielat rap-joavku / Ivalon lukion pohjois- ja inarinsaamenkielinen rapryhmä**
3. **Menešjávrrri skuvlla joavku / Menesjärven koulun ryhmä**
4. **Čeavetjávrrri skuvlla nuortalašgielat leudd / Sevettijärven koulun koltakielinen leudd -esitys**
5. **Ohcejotnjálmmi skuvllaid oktasaš lávlun- ja čuojahanjoavku / Utsjokisuun koulujen yhteinen laulu- ja soitinryhmä**

Diktengilvu / runokilpailu:

0-3 lk.

1. **Paula Kitti, Ohcejotnjálbmi / Utsjokisuu, "Eahket" ("Ilta")**
2. **Eija Aikio, Ohcejotnjálbmi / Utsjokisuu, "Otne suohtas lea (Tänään on hauskaa)**
3. **Oula Järvensivu, Ohcejotnjálbmi / Utsjokisuu, "Beana" (Koira)**

4-6 lk.

1. **Sammeli West, Gáregasnjárgga skuvla / Karigasniemen koulu, "Rievssatbivdi" (Riekonpyytäjä)**
2. **Ánne Koivisto, Ohcejotnjálbmi / Utsjokisuun koulu, "Niehku" (Haave)**
3. **Elli-Marja Hetta, Vuohču skuvla / Vuotson koulu, "Meahcci ealli" (Metsän eläin)**

7-9 lk, logahat / lukio:

1. **Tiina Pyhäjärvi, Lokka skuvla / Lokan koulu, "Mánnogánda" (Kuun poika)**
2. **Anni-Helena Ruotsala, Eanodaga badjedássi / Enontekiön yläaste, "Mun dovden du" (Tunsin sinut)**
3. **Ida-Maria Helander, Kitisenranta skuvla / Kitisenrannan koulu, "Elvis-Albbas" (Elvis-ilves)**

Earenoamáš bálkkašupmi / erikoispalkinto: Tiina Wesslin ja Mirka Rantamáki Čeavetjávrrri skuvllas / Sevettijärven koulu, "Kidd" (Kevät)